

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, jutranje izdanje opoldne, večerje izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h. ali gld. 6.60
pol leta 6 „ 60 „ 3.30
četrlet 3 „ 40 „ 1.70

Posamične številke stanejo 10 vin.
Od 23. julija 1903. do preklica izhaja ob sredah in sobotah ob 11. uri dopoludne.

Naročnino sprejema upravnistvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure jutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doplačila naročnine se ne odzivimo.

Oglašni in posamični se računajo po petih vrstah: do tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr., vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje drke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za oblike in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za omiko, svobodo in napredek.“ Dr. K. Lavrid.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

—————

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoludne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnistvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice. Dopisi n. se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1.60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solški ulici in Jellersitz v Ninski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra

Nadlega na državni meji.

Iz cele kobariske doline so prihajale pritožbe za pritožbo proti colnemu uradu pri Robiču. Ko je bila mera že polna, je colni prejemnik naletel na moza, ki se zna braniti. — Šla je na to v Trst naslednja pritožba:

C. kr. finančnemu ravnateljstvu
v Trstu.

Na mejnem colnem uradu v Robiču služi že več časa colni prejemnik gosp. Walter Franc, ki daje prebivalstvu vsak dan povod opravičenim nejevolji in razdraženosti, — pa ne le to: on dela ljudstvu poleg premočnih težav tudi materialno škodo.

C. kr. finančno ravnateljstvo je že dobilo iz tega okraja proti njemu več pritožb, no brez zaželenega uspeha, tako, da je dosegla razburjenost v celem okraju skoro že vrhunec in se je bati med ljudstvom, ki si ne zna pomagati, tak odpor, ki bi lahko spravil koga v nesrečo. Da je položaj res tak, morata vedeti tudi c. kr. finančni komisar v Koberidu in višji finančni svetnik g. Premuda, ki je imel priliko, poslušati pritožbe neposredno iz ust prebivalstva te doline.

Predno jaz opisem dogodek, ki se je pripetil meni ter formulujem svojo pritožbo, si dovoljujem v kratkih besedah označiti pritožbe obmejnega prebivalstva. 1. Ljudstvo cele doline, ki je imelo vsak dan opraviti že z mnogimi colnimi prejemniki, ga kvalifikuje povsem nesposobnim za to službo.

Nesposoben je v jezikovnem pogledu, ker kot trd Nemec sam ne razume ne slovenskega ne italijanskega prebivalstva, s katerima ima skoro izključno opraviti. Ljudje ne razumejo njega in on ne ljudi. Za tolača mora biti vedno pri roki kak priprost finančni stražnik. — Vsled te nesposobnosti njegove nastajajo med njim in strankami prizori, ki niso le skrajno komični, marveč se trati po nepotrebnem čas in nastaja strankam škoda, ker se porabijo ure in ure za opravila, ki bi bila lahko rešena v nekoliko minutah. — Pa ne le s tega praktičnega, marveč tudi z načelnega stališča zavedno ljudstvo obsoja to nesposobnost c. kr. urad-

nika, ki je poslan med to ljudstvo, pa ga niti ne razume. Zategadel je več kot opravičena zahteva, naj c. kr. finančna oblast pošlje k Robiču prejemnika, ki je popolnoma vešč obema deželinima jezikoma.

Njegovo nesposobnost označuje ljudstvo tudi v stvarnem pogledu, in vsled te nesposobnosti je v izvrševanju svoje službe tako strašno počasen, da nastaja iz tega strankam poleg sitnosti in težav tudi materialna škoda. — Za opravila, ki so pod prejšnjimi prejemniki zahtevala po nekoliko minut ali največ četrte ure, potrebuje on po več ur, — da on čisto svojega posla ob solnčnem zahodu niti ne skone ter ga nadaljuje šele naslednjega dne, iz česar nastaja strankam čisto nepreračunljiva zamuda in škoda. — Za ničarje stojé vozovi z vpreženimi konji pred colnim uradom po cele ure, takó, da so vozniki že imeli posvetovanje ter sklenili, obrniti se na finančno ravnateljstvo z zahtevo, da sezida poleg colnega urada hlev za konje. Posebno v zimskem času, ko skozi cele štiri mesece andi nimajo solnca, je mrzaz pogosto tako hud, da so vozniki v vednih skrbih za svoje konje, ko ure in ure stojé na cesti, med tem ko colni prejemnik s svojimi računi in pisarijami ne more in ne more končati. — Da, bilo je že mnogo slučajev, ko so hoteli ljudje pustiti onli vse svoje blago, da le morejo iti naprej po svoji poti. Zgodilo se je, da so blago tudi res pustili ter šli naprej. — Pri takih prilikah nastajajo med strankami in colnim prejemnikom rezki prepiri, v katere se vmešava, da je scena bolj komična, se prejemnikova soproga s svojo zgovorno besedo.

Ob taki svoji počasnosti, ki vzroča ljudstvu sitnosti in škodo, pa je silovito strog v pedantnem izpolnjevanju službenih predpisov. Po solnčnem zahodu ne opravi več svoje službe. Ljudje, ki so tako nesrečni, da jih je njegova počasnost ustavila ondi do solnčnega zahoda, morajo čakati naslednjega solnčnega vshoda, potem jim delo konča in jih pusti naprej. — Kako postopa z ljudmi, zadoščaj ta zgled:

Volarič Andrej je pripeljal čez mejo obdelano kamenje. Voznik je predlagal, naj

se vzame z voza in steha največji kos in po tem naj se colnina izračuna, a po vsem vrhu bi rad še določil par kron, da mu le ne bo treba celega voza razkladati in zopet nakladati. Na ta način bi dobil erar celo več nego mu tice. — Toda prejemnik je ukazal, da so morali cel voz kamenja znositi v urad, tam je kos za kosom tehtal na dekagramme, kakor bi imel zlato, v kar je porabil silno mnogo časa, — in na to je moral voznik kamenje zopet naložiti na voz.

Nekdo drugi je imel na vozu 8 izdelkov iz železa; vsi so bili popolnoma jednaki, — ali prejemnik je ukazal, da je voznik prinesel vseh 8 v urad, kjer so se tehtali vsak posebe.

Nasteval bi lahko nebroj slučajev, ki se odlikujejo po svoji originalnosti ter so vsi sposobni, da nelijo med ljudstvom naravnost gnjev in odpor ne le proti finančni oblasti, marveč zbujaajo med prebivalstvom vslikke: „O, kako vse drugače je na oni strani meje, kakó lepo je v Italiji, kakó hitro opravimo tam svoje posle, kako so ondi postrežljivi, kako prijazni, kako človeški postopajo ondi z nami, ki nismo italijanski podaniki.“ Jaz trdim, da s takim postopanjem silno trpi prestige naše c. kr. državne uprave, kajti ljudstvo blagruje Italijo, — na avstrijski meji pa se jezi in preklinja.

Da je resnična ta slika, podana le v splošnih potezah, more c. kr. finančno ravnateljstvo zaslišati po vrsti može te doline, ki imajo opravilo v tem c. kr. colnem uradu. Jaz imenujem le nekatere, ki morejo naznati posamične slučaje v oporo tej splošni sliki ter naznati še drugih prič, ki naznajo zopet drugačna dejstva: —

Volarič Ivan, posestnik, gostilničar, bivši župan pri Robiču.

Bon Anton,	posestnik v Kredu.
Volarič Andrej,	„ „ „ Sužidu.
Volarič Janez,	„ „ „ „
Skotir Franc,	posestnik v Koberidu.
Komar Janez,	„ „ „ „
Šekli Andrej,	„ „ „ „
Miklavč Franc,	„ „ „ „
Urbančič Franc,	„ „ „ „
Urbančič Aleksander,	„ „ „ „
Mašera Albert	„ „ „ „

Trije mušketirji.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

Nato da gospod de Tréville z roko znamenje, in vsi razun d'Artagnana, ki ni pozabil, da ima avdienco in je z gaskonsko trmoglavostjo ostal na svojem mestu, se odstranijo.

Ko vsi odidejo in se vrata zopet zapro, se gospod de Tréville obrne in vidi, da je poleg njega v sobi še mladi mož. Dogodek, ki se je ravno pripetil, ga je zmedel, da je deloma izgubil nit svojih mislij. Vpraša torej, kaj hoče trdovratni prosilec od njega. D'Artagnan mu pove svoje ime, in gospod de Tréville, v katerem so se hipoma vzbudili vsi spomini iz sedanjosti in preteklosti, je bil takoj zopet orientiran.

„Oprostite,“ mu reče smehljaje, „oprostite, moj ljubi rojak, popolnoma sem vas pozabil. Kaj hočete? Kapitan je samo rodbinski oče, ki ima na sebi mnogo večje odgovornosti, kakor navaden rodbinski oče. Vojaški so veliki otroci; toda kar hočem, da se izvršujejo povelja kralja in zlasti ona gospoda kardinala.“

D'Artagnan se ni mogel zdržati smehljaja. In na tem smehljaju spozna gospod de Tréville, da nima opraviti s tepcem ter zato da govoru drugo smer, hoté iti naravnost k cilju.

„Zelo sem ljubil vašega gospoda očeta,“ pravi. „Kaj morem storiti za njegovega sina? Podvizajte se; moj čas ni moja lastnina.“

„Gospod,“ pravi d'Artagnan, „ko sem zapustil Tarbes in odpotoval semkaj, sem sklenil, prositi vas v spominu na to prijateljstvo, katerega še niste pozabili, za uniformo mušketirja. Toda po vsem, kar vidim tekom dveh ur, pojnim, da bi bila taka naklonjenost prevelika, in bojim se, da je ne zaslužim.“

„To je res naklonjenost, mladenič,“ odvrne gospod de Tréville; „a vendar ne more biti tako visoko nad vami, kakor si mislite ali kakor se kažete, da mislite. Vendar je neka določba Njegovega Velikanstva mislila na ta slučaj, in žalibog vas moram opozoriti na to, da je mogoče koga sprejeti med mušketirje šele po nekaterih bojih, po gotovih slavnih činih ali po dveletni službi pri kakem drugem manj odlikovanem polku.“

D'Artagnan se pokloni, ne da bi kaj odgovoril. Odkar je vedel, da je uniformo mušketirja možno doseči samo s tako velikimi težavami, je zahrepenel po nji še bolj.

„Toda,“ nadaljuje Tréville in obrne v svojega rojaka tako oster pogled, da bi človek mislil, da hoče čitati v dnu njegovega srca, „toda v uslugo vašemu očetu, mojemu staremu prijatelju, hočem za vas kaj storiti, mladenič. Naši bearnski mladeniči navadno niso bogati, in dvomim, da bi se bile razmere v tem času, odkar sem se jaz ločil iz domovine, bistveno izpremenile. Zato pač niste prinesli seboj preveč denarja.“

D'Artagnan se ponosno vzravna, kakor bi hotel reči, da nikogar ne prosi miloščine.

„Že prav, že prav, mladenič,“ nadaljuje Tréville, „poznam take obraze. Jaz sem prišel v Paris s petimi

tolarji v svojem žepu, pa bi se bil bil z vsakim, ki bi mi bil rekel, da ne zmorem toliko, da bi kupil Louvre.“

D'Artagnan se vzravna še bolj; ker je prodal svoje kljuse, je pričel svoj tek s štirimi tolarji več kakor gospod de Tréville.

„Kar torej imate, morate prihraniti, kolikorkoli je že tega; spopolniti se morate pa tudi v vajah, ki so primerne plemiču. Še danes hočem pisati vodji kraljevske akademije, in od jutri naprej vas sprejme brezplačno. Ne odklonite te male prijaznosti. Naši najodličnejši in najbogatejši plemiči prosijo mnogokrat za to milost, ne da bi jo dosageli. Tam se bodete učili jezdit, boriti se in plesati; v tem se bodete dobro izvežbali, in če morem kaj storiti za vas.“

Dasi so bile d'Artagnanu dvorne manire popolnoma neznane, je vendar začutil hladnost tega sprejema.

„Ah, gospod,“ pravi, zdaj vidim, kako danes pogrešam priporočilno pismo, katero mi je dal s seboj za vas moj oče.“

„Res se čudim,“ odvrne gospod de Tréville, „da ste se lotili tako dolgega pota brez tega pripomočka, ki je nam Bearncem tako neobhodno potreben.“

„Imel sem pismo, gospod, in hvala Bogu, v dobri obliki,“ vskligne d'Artagnan, „toda na nesramen način mi je bilo ukradeno.“

In nato pripoveduje ves prizor iz Meunga, opiše najpodrobnejše neznane plemiča in vse to s toploto in resničnostjo, ki ste ganili gospoda de Tréville.

„To je na vsak način čudno,“ pravi poslednji pomisluje; govorili ste torej o meni popolnoma glasno?“

rice s prvim jutranjim vlakom do Vidma, odkoder sem brzojavno naročil v Čedadu voz do Kobarida, da le dospem čim prej k bolni soprog. Iz tega je razvidno, koliko mi je bilo na tem, da ne zgubljam časa. — V Čedadu sem dobil iz prijateljske roke za soprogo buteljko črnega vina, — in ta buteljka me je zadržala pri c. kr. colnem uradu v Robiču celih 41 minut.

Že pred Robičem me je ustavil finančni stražnik, s katerim je bil potreben kratek razgovor. — Pri Robiču je sledil daljši razgovor s finančnim stražnikom, ki je imel tačas službo. — Zastran buteljke pa je šel iskat colnega prejemnika. Precej dolgo časa ga ni bilo od nikoder. Končno je pristopical doli po velikih stopnicah mož v copatah in jako mrkega pogleda. Gotovo sem ga motil v popoldanskem počitku! — Ž njim je začel dolg pogovor o buteljki: ali je črno, ali belo, ali navadno, ali fino, ali morda celo penete (Schaumwein) vino? Jaz sem vedel le toliko, da je črno (rdeče) vino in da stane 2½ liri (¾ litra). Ko je mož predolgo sukal buteljko po rokah, sem dejal jaz: „Kateri je najvišji colni tarif? Zračunite po tem, da plačam in grem naprej, ker se mi mudi.“ — On pa tega ni hotel, češ, da sme sprejeti colnino le od resnične vsebine, da on torej mora vedeti, kakošno vino je notri, če morda ni celo penete!! Po daljšem besednem tratenju časa mu je sinila v glavo rešilna misel: poslal je stražnika po zamaskovo dvigalo (Stoppelzieher). — Jaz sem protestoval proti odpiranju buteljke, češ: ako je penete vino, saj vteče iz steklenice, zlasti ker je razgreto, in jaz da sploh piskam na odprto buteljko. Trdil sem, da se buteljke ne sme odpirati, ker potem niso nič več vredne, ter dostavil: „Wenn Sie das nicht verstehen, sind Sie zu bedauern.“ (— Da bi hitreje opravil, ker se mi je jako mudilo, sem govoril izjemoma nemški! —)

Na te besede je poskočil kakor ranjen lev, češ, da sem razžalil njega, c. kr. uradnika v izvrševanju svoje službe — in da mi že pokaže, kaj se to pravi: da me bo tožil. — Jaz sem protestoval trditvi, da sem ga razžalil, marveč da sem v pravilni obliki izrekel le neko resnico, češ: ako ne ve, da se buteljke ne smejo odpirati, „dass Sie zu bedauern sind!“ Na to se je zrepencil še huje, češ: „razžalite me še enkrat — in pokličem patrolo, da vas aretuje.“ Jaz sem mu zanimal pravico, da sme dati koga aretovati, on pa je trdil, da to lahko stori. Jaz sem dejal, da ostanem pri tistem „razžaljenju“ in ga mu dam pisano, ako hoče. On je hotel, napraviti cel zapisnik o tem „razžaljenju“, a se je zadovoljil s kosom papirja, na kateri je napisal moje besede. — Mojega imena pa dolgo ni mogel spraviti na papir, dasi sem mu ga črkoval. Tu me je pograbila sveta jeza, in dejal sem: „Če ne veste niti toliko, kako se napiše taka beseda, niste sposobni, da ste na tem

mestu.“ — A te besede je poskočil še bolj razkačeno ter zagrozil, da me da odvesti v zapor. Jaz sem protestoval proti njegovi grožnji ter dejal, da naj on le toži, a jaz se pritožim pri finančnem ravateljstvu, in če bo treba pri ministerstvu!

Med tem je prinesel stražnik zarjavel „Stoppelzieher“ in prejemnik je začel odpirati steklenico. Pri tem je raztrgal ves zamašek, a njegov „Stoppelzieher“ je bil tako slab, da ni mogel odpreti steklenice. Pustil je na pol zamašeno, da končno le ni vedel, kakošno vino je notri, ter mi po dolgotrajnem računanju (računal je dvakrat na dve strani tablice!) naračunal za ¾ l vina 92 vinarjev colnine. Ko sem plačal, je začel pisati svojo „Zoll ruitung“. Zahteval sem slovensko pobotnico, ali on je odvrnil, da je niti ne sme dati, ako bi tudi hotel. Jaz sem vskliknil: „Lepe razmere (Schöne Zustände), da bi na čisto slovenskih tleh c. kr. urad niti ne smel uradovati s plačajočimi strankami v slovenskem jeziku.“ — Po zamudi 41 minut sem se odpeljal proti Kobaridu!

Z ozirom na tu opisani dogodek:

1. Protestujem proti postopanju c. kr. colnega prejemnika Walterja in izjavljam, dass er mehr als zu bedauern ist, ako postopa s strankami tako nespretno, da je razkačen proti njemu cel okraj kakor en mož!

2. Zanikam, da sem ga z označenimi besedami razžalil, marveč izjavljam, da sem v dovolj mili obliki povedal le resnico, — in sicer na njegovo izzivanje in nepravilno postopanje, s katerim me je po nepotrebnem zadrževal pri Robiču, ko se mi je tako mudilo dalje!

3. Na pol odprto buteljko stavljam pri c. kr. finančnem komisariatu v Kobaridu na dispozicijo c. kr. finančnemu ravateljstvu ter zahtevam povračilo 2½ lire ter colnino 92 v.

4. Zahtevam slovensko pobotnico, kakor tudi odreditev, da se uporabljajo na c. kr. mejnem colnem uradu v tem čisto slovenskem okraju vsaj dvojezične tiskovine, ki so namenjene strankam, katere morajo biti izpolnjene Slovincem v slovenskem jeziku.

V Kobaridu, dne 1. septembra 1903.

Andrej Gabršček,
lastnik „Goriške tiskarne“, „Soče“
in „Primorca“ iz Gorice.

Dopisi.

Iz Kobarida, 31. avgusta. — Družba slovenskih izgralcev ljubljanskega gledališča je bila dosla tudi v naš Kobarid ter dala dve predstavi. Igraliso dramo „Ženski Otel“ ter burke: „Srečno novo leto“, „Kdor se poslednji smeje“ in „Dobrodošli! Kdaj pojdete domu“. Udeležba, zlasti prvi večer, dasi petek, je bila zadostna. — Da so nas igralci očarali s svojo umetnostjo, ni treba naglašati še posebe. Gotovo je, da v naših hribih še nismo

imeli prilike, videti in slišati tako dovršeno igr. Presrečna hvala g. Danilu in njegovi družbi, da so zasli tudi v naše kraje! Le želeli bi bilo, da bi se to ponavljalo zana-prej vsako leto. Uverjeni smo, da si družba sama vzgoji in pridobi toliko hvaležnih poslušalcev, da si zagotovi tudi gmeten vspeh, ki bo vedno boljši. Torej: Na veselo svidanje tudi v prihodnjem letu!

Krilanov rojstni dom (bivša Pagliaruzzi-jeva hiša) je obsojen, da za vselej izgine. Hiša je last občine. Danes so jo začeli pridirati in v malo dveh izgine za vedno. Na njenem mestu bo razširjeni kos glavnega trga, ali bo ondi celo nasajen majhen park, ob kraju poleg župnišča pa bo stal „Občinski dom“, prav čedno-poslopje, v katerem bo občinski urad, posojilnica, menda tudi „Čitalnica“ in „Občinska knjižnica“. Takega poslopja je bilo Kobaridu živo potreba, kajti tako, kakor je zdaj, ni več dostojno za prijazno središče celega sodnega okraja. — Načrte je izdelal zemljemerec g. Lapanja, ki je proračunal troške na 27.000 K; deželni odbor tega proračuna ni odobril, češ, da celo po gorških cenah bi smel znašati proračun le 15—17.000 K. Tukajšnji podjetnik izdela menda vse vkr. za 9000 K. Seveda bo imel vsega gradiva dovolj iz podrte hiše; tudi apno so mu že davno pripravili drugi. — „Občinski dom“ bo torej drugo leto že stal v čast in ponos našemu Kobaridu! Hvala možem, ki so delovali za tako srečno rešitev jako spornega vprašanja.

Znano je, da je izdelal podjetnik g. Lončarič že pred dvema letoma prvi kos nove ceste od Kobarida proti Trnovemu. Vse je kazalo, da ne bo kmalu podjetnika, ki bi prevzel ostala dva kosa iste ceste, no ipak se je našel, in to celo mož, ki je vzel to delo jako energično v roke. Ta je znani podjetnik Ratzman, ki je začel svoje delo z vrha trnovskih klanecv proti Kobaridu. Najel je prav mnogo delavcev, pa tudi tehniškega osebja ima dovolj na razpolago, da delo lahko hitro in dobro napreduje. V dveh letih hoče dovršiti celo cesto. — Tukajšnje prebivalstvo gleda z zadovoljnostjo hitro napredovanje tega važnega dela ter komaj čaka, da bo ta cesta izročena prometu. — Tu pa omenjam še enkrat, da bo treba na vsak način odkupiti še Lovrovo hišo (bivša mitnica), kajti sedanji ovinek je naravnost nevaren ter je žalosten dokaz, kako hoče cestni erar varčiti tam, kjer je najmanj umešno. — k.

Bovec, 31. avg. 1903. — Opozorjen na dopis (glas iz Boveca) v zadnjem „Primorskem Listu“, vidim, da nekdo neopravičeno napada zavarovalnico „Generali“ in o obo. Da vnanji svet ne bo krivo sodil, dovolite, da nekoliko pojasnim, kaka krivica se je godila g. kaplanu Šorliju. Dva ali tri dni po požaru se je g. kaplan proti meni izrazil v prčo drugih oseb, da nima nikake škode in tudi nikake ne naznani. Pripomnil sem še na to, da nekaj škode mora biti pri takem požaru. Naj pregleda, in ako bi kaj

bilo, naj mi naznani. Ko se po dveh ali treh dneh ni zapazil nikake škode, mora vsakdo sklepati, da je bilo nekaj, kar mu tudi vsak prizna, ali malenkostna je bila tako, da ni bilo vredno to naznani. Po 8 dneh pa mi prinese kaplan izkaz, na katerem navaja kar 250 K škode. Jaz menim, da 250 K škode pri takem ne ravno prevelikem poštstvu v dveh sobah se koj prvi, vsaj drugi dan, opazi ne po 8 dni po požaru!

Ne sluteč, da pride g. kaplan s takim izkazom, oziroma njegov namestnik, sem to tudi koj prvi dan o prihodu g. likvidatorjema, in sicer z veseljem naznanil, ker veselilo me je, da je g. kaplan svojo opravo rešil, kakor se je sam izrazil. Lahko si vsakdo predstavlja, kako sem bil osupnjen, ko mi g. kaplan po 8 dneh predloži izkaz svoje škode na 250 kron. Ogledal si je na to g. likvidator to opravo, ali velike škode ni videl. Ker pa „Generali“ hoče biti povsem kulantna, po drugi strani pa, da ne blamira dostojanstva g. kaplana, ponudila mu je na njegov izkaz 160 kron. Ker pa popustljivost lahko naredi sumljivo celo zahtevo, se je kaplan trdno držal svojega izkaza. Kake zahteve delajo ljudje ob takih prilikah, to ve le oni, kateri je imel s tem opraviti, zato je prisiljena vsaka banka braniti se. Kam bi prišle zavarovalnice, ako bi se ne branile, osobite ko bi bilo več takih kaplanov! Le čuditi se je, da pride kaplan s takimi izjavami in pozneje s takimi zahtevami! Pri tem me zgubiti zaupanje kaplan in tudi drugi posrelci, ker ako kaplan, kateri govori vedno o božjih zapovedih, stavlja take zahteve, toliko več nezaupnosti vzbudi drugi pogorelec.

Odkrito moram reči, da je to jako slabo znamenje, kako naj išče človek morale pri ovcah, ko pastirjeva dovoljuje tako postopanje. Ob petkih meso jesti, to je velik greh, dajati pa zastopniku zavarovalnice take nasprotujoče si podatke in spravljati ga s tem v zadrego, to seveda ni greh!

Straussgittl.

Iz Brd. — Kakor se da soditi, se kozanjski župan od časa volitve nič kaj posebno ne veseli svoje zmage, kajti postal je nestanovit in celo nervozen, v Gorici se ga vidi pogostoma, pa nekako s pripognjeno glavo hodi kot bi slutil kako blizajoče se slabo vreme. Kaj bi bilo povod temu? Morda pa on le posteno misli, namreč da si je priboril zmago po krivih potih in zato bi utegnila vest peči, sicer zadnje je neverjetno, pa vendar mogoče!! Ali morda dvomi, kaj bode z rekurzom, kojega je uročila gorenja stranka proti njemu? No, jaz bi Vam rečel, gospod župan, da ni treba biti zaradi tega preveč nervozen, ker rekurz ni še udobljjen, pa tudi če pride do nove volitve, si boste zopet znali pomagati, ker dotlej si napravite novi sistem, po katerem boste vodil volitev, in tako pridete zopet kot zmagovalec na dan.

Kaj ne, v tem ste Vi, gospod župan, izurjen mojster, in Vam se mora priznati, da (Dalje v prilogi.)

»Da, gospod, vsekakor sem bil tako nepreviden. Kaj hočete, ime, kakor je vaše, mi je moralo biti na potu ščit; sodite sami, če sem se mnogokrat zatekel pod njegovo okrilje!«

Poklon je bil prirojen popolnoma v duhu tedanjega časa, in gospod de Tréville je ljubil kadilo kakor kak kralj ali kardinal. Z vidnim zadovoljstvom ni mogel prikriti majhnega smehljaja, ki pa se kmalu zopet izgubi, na kar se zopet vrne k dogodkom v Meungu:

»Povejte mi,« nadaljuje, »če ni imel ta plemič na licu lahke rane?«

»Da, kakor bi ga bila oprasnila kroglija.«

»Ali ni imel mož lepega obličja?«

»Da.«

»Ali ni bil visoke rasti?«

»Da.«

»Blede barve in rujavih las?«

»Da, da, tako je. Kako poznate tega človeka? Ah, če bi ga mogel zopet najti, in najdem ga, to vam prisegam, če tudi bi se imelo zgoditi šele v peklou...«

»Je-li pričakoval neko žensko?« nadaljuje Tréville.

»Vsaj odpotoval je šele potem, ko je govoril trenotek z ono, katero je pričakoval.«

»Ali ne veste, kaj je bil predmet njunega pogovora?«

»Dal ji je v roko škatiijo, rekel ji, da so tu notri povelja glede njenega vedenja, in ji svetoval, naj jo odpre šele v Londonu.«

»Ali je bila ta ženska Angležinja?«

»Imenoval jo je Milady.«

»On je!« zamrmra Tréville, »on je! Mislim sem, da je še v Bruselju.«

»Ah, gospod, če veste, kdo je ta mož,« vsklikne d'Artagnan, »tedaj mi povejte, kdo in od kje je, in

zaradi njega hočem pozabiti na vse, celo na vašo obljubo, da me sprejmete med mušketirje, kajti pred vsem se hočem maščevati.«

»Čuvajte se, mladenič,« pravi Tréville. »Storite nasprotno, in če ga srečate, se mu ognite z jedne strani na drugo! Ne zadevajte se vnovič ob tako skalo, kajti razbil bi vas, kakor steklo.«

»To me ne more ovirati,« odvrne d'Artagnan, »če ga zopet srečam, da...«

»Ne iščite ga zdaj za enkrat,« odvrne Tréville, »če vam morem kaj svetovati.«

Naenkrat se polasti Trévillu nepričakovana slutnja, da hitro preneha. Ali ta strastna jeza, katero tako glasno kaže mladi popotnik napram onemu človeku, ki mu je — nekaj, kar je samo na sebi malo verjetno, — ukradel pismo njegovega očeta, ni kaka zvijača? Ali ni odposlala tega mladega moža Njegova Eminenca? Ali ni prišel, da bi mu nastavil kako past? Ali ni ta d'Artagnan kardinalov odposlanik, katerega hočejo vpeljati v njegovo hišo in ga pri njem nastaniti, da bi si pridobil njegovo zaupanje in ga pozneje uničil, kakor se je zgodilo to že v tisočerihi slučajih!

Drugič premeri d'Artagnana s še ostrejšim pogledom. Pogled na ta duhoviti, a vendar zvito ponižni obraz ga malo pomiri.

»Toliko vem pač, da je Gaskonec,« pomisli; »toda ravno tako more biti kardinalov kakor moj. Poskusimo ga!« — »Prijatelj,« mu reče počasi, »kot sinu svojega starega prijatelja vam hočem, — kajti povest o izgubljenem pismu imam za resnično, — hočem vam, pravim, odkriti skrivnosti naše politike, da s tem zopet popravim hladnost, katero ste pričetkoma opazili v mojem sprejemu. Kralj in kardinal sta najboljša prijatelja; njuni navidezni razpori imajo samo namen, varati neumne ljudi. In jaz nočem, da bi moj rojak,

lep kavalir, hraber madenič, ustvarjen zato, da se vspne kvišku, postal plen teh navideznostij in kakor tepec zašel v past, v kateri so se pogubili že tako mnogi. Pomislite dobro, da sem jaz vdan obema tema vsemogočnim gospodom in da moji resni koraki ne bodo imeli nikdar drugega namena, kakor službo kralja ali gospoda kardinala, jednega največjih duhov, kar jih je porodila Francija. Zdaj se ravnajte po tem, in če gojite napram kardinalu kako sovraštvo, bodisi od svoje rodbine sem, bodisi iz drugih zvez ali iz lastnega nagiba, kakor to pogosto opazamo pri plemičih, tedaj mi recite z Bogom, in hočeva se ločiti. V tisočerihi slučajih vam hočem pomagati, a ne, da bi vas vezal na svojo osebo. Upam, da mi moja odkritosrčnost napravi iz vas prijatelja, kajti vi ste dosedaj jedini mladenič, s katerim govorim tako.«

Tréville si je mislil:

»Če je poslal tega mladega lisjaka kardinal nad me, gotovo ni pozabil, ker ve, kako ga sovražim, povedati svojemu špijonu, da je najboljšo sredstvo, meni dvorjani in želiti kardinalu vislice in kolo. Tudi mi zviti mladenič kljub mojim zatrjevanjem odgovori, da sovraži Eminenco.«

Zgodilo pa se je čisto drugače nego je slutil Tréville, kajti d'Artagnan odgovori z največjo naivnostjo:

»Gospod, jaz prihajam v Paris s čisto podobnimi nameni. Moj oče mi je priporočil, naj si ne pustim ničesar storiti od nikogar razun od kralja, od gospoda kardinala in od vas, katere ima za prve tri osebe v Franciji.«

Kakor vidi vsakdo sam, je d'Artagnan pristavil gospoda de Trévillu k drugima dvema sam, toda mislil je, da mu tak dodatek pač ne more škodovati.

Vi ste velik umetnik, kakršnih se ni bilo na dnevnem redu, kajti Vi ste zmožen pri volitvi mrtve poklicati, da pridejo za Vas voliti, in oni Vas v resnici ubogajo, in sicer tako, da volijo še več kot enkrat za Vas, pravijo, da Vi imate moč „panati“ take posestnike, kateri hočejo proti Vam voliti, da naenkrat mrtvi postanejo ter nimajo več pravice voliti, pa Vi jih „panate“ samo za kratek čas, namreč dokler traja volitev, potem jih zopet zbudite in gredo živi domov.

Nekateri pravijo, da Vi ste coprnik, a to ni res, Vi ste le tak umetnik. Torej, gospod župan, to je nepotreben strah, kateri si Vi delate, kajti kdor je zmožen mrtve k volitvi poklicati, žive za mrtve narediti, oženjene za samce, in nasprotno samce za oženjene, mladoletne za polnoletne, in nasprotno polnoletne za mladoletne spremeniti, temu se ni bati prepada! Kaj ne, g. župan! Pa se zopet v kraju vidimo!

Damače in razne novice.

„Pevskemu in glasbenemu društvu“ je daroval g. Luka Križnič, vratar bolnišnice usmilj. bratov v Gorici, 3 K. Srčna mu hvala!

„Pevsko in glasbeno društvo“ naznanja, da pričnejo redne pevske vaje za moški zbor v torek ob 8. uri zvečer, za ženski pa v četrtek ob 6. uri zvečer. Prosi se polnoštevilne udeležbe. — Vse drugo se objavi v prih. številki.

V pokoj je stopil te dni voditelj tukajšnjih poštnih in brzojavnih uradov gosp. Peter Augscheller, ki je služil pri pošti 48 let ter je že dolgo časa nevarno bolan. V Gorico je prišel l. 1866. Zato ga nadomestila višji kontrolor g. Strmolč.

Imenovanje v državni stavbeni službi. — C. kr. namestnik za Trst in Primorje je imenoval absolviranega tehnika Gvida Brassa provizoričnim stavbenim adjunktom v primorski državni stavbeni službi.

Zakon za zboljšanje učiteljskih plač, sprejet v našem dež. zboru dne 4. jan. 1903., sploh ni bil predložen v Najvišje potrjenje, marveč ga je naučno ministerstvo kar vrnilo namestništvu v Trstu, da ga izroči nazaj dež. odboru goriskemu. To treba zopet „popravljati!“

Deželna hipotečna banka. — V torek je položil novo imenovani ravnatelj deželne hipotečne banke dr. Gust. Staudinger svojo službeno prisego v roke deželnega glavarja dr. Pajerja.

V kratkem se snide kuratorij banke v svrhu drugih imenovanj.

Krojaška zadruga. — Klerikalni člani te zadrege in verni naročniki klerikalnih listov morajo biti strašanski tepci, da se drznejo njihovi generali, imeti jih pred vsem svetom za ogle. — V „Gorici“ so priobčili pogodbo, sklenjeno v prvi polovici julija

(okoli 10.) med zadrugo in Centrifugo, v kateri je vse to povedano, kar je trdil Andrej Gabršček, toda neumni oslički sprejemajo svinec za zlató, laž za resnico.

Drugo gradivo, ki je nujnejše, nam je zabranilo, da bi mi danes ponatisnili tisto pogodbo, to pa storimo prihodnjič ter dodamo komentar, ki razkrinka tudi nadutega pobica Svitoslava Premra, kateri se je povzdignil v štirih letih od nevednega mizarkega knjigovodje do grozovito učenega strokovnjaka v knjigovodstvu. Bodi prej še tako velik cepec, ako je zašel enkrat v senco, katero razsvetljuje Susteršičev sv. Duh, postane nakrat velik strokovnjak. In tako stopa tudi tisto revše, katero smo pred 4 leti pomilovalno gledali v Solkanu, danes po Gorici tako smešno naduto, da se mu smeje vsa inclita mularia.

Danes le toliko:

„Soča“ je govorila edino le na podlagi klerikalnih računov ter citateljem povedala resnico, ki puhti iz njih. Klerikalci do danes niso pobili ne ene teh števil, ker ne morejo, pač pa zatrjujejo, da je dejansko stanje vse drugačno. Ako je to res, tedaj so klerikalci lagalali in falsifikovali račune od prvega začetka — ter je vsa ona pomoč, katero je ponudila Centrifuga, le velikanska sleparija, ki je stala več tisočakov uboge člane K. z. — To dokažemo iz doslej znanih računov in trditve v klerikalnih listih.

Da bo pa to kočljivo poglavje definitivno rešeno, zahtevamo še to-le:

Svitoslav Premrov je dejal na obnem zboru „K. z.“ doslovno te-le besede:

„Pozneje Vam prečitam račune za leto 1902, 1903 do incl. 1. maja in od 1. maja do 17. avgusta l. t., torej lanski račun, račun za letošnjo samoupravo in za prisilno upravo pod nadzorstvom „C. p.“

Toda klerikalni listi so priobčili le račune za l. 1902., in „Soča“ je dokazala, da je bila takrat K. z. aktivna ter da so bili naravnost pogubonosni vsi koraki, katere je naredila Centrifuga. O računih za l. 1903. v dveh oddelkih do incl. 1. maja in do 17. avgusta pa v klerikalnih trobilih ni sledu vkljub jasni besedi učenega Svitoslava. Mi pa zahtevamo: Na dan s temi računi! Potem bomo mogli jasno in definitivno skleniti polemiko o K. z. — Sicer pa je v „Gorici“ priobčena pogodba prav jasna, in ako so gospodje z njo sleparili vso javnost, ker je resnično stanje drugačno, je skandal toliko večji. Potem je vse poslovanje po odhodu bivšega poslovođe le nepretržna veriga neresnice, falsifikacije, sleparije! To dokažemo v prihodnjem članku iz peresa A. Gabrščka, ki se pod spis podpiše brez strahu pred klerikalno maščevalnostjo.

Laški visokošolci v Vidmu. — V četrtek so se sesli v Vidmu laški visokošolci na skupno zborovanje. Umevno, da so se kongresa vseučilišnikov udeležili v obilem številu tudi naši laški visokošolci. Prišli so v Videm iz Trsta, iz Istre, z Goriskega jih je

okoli 30, iz Tridenta itd. v kar največjem številu. Zastopana so vsa laška vseučilišča, iz Avstrije so bili visokošolci iz Inomosta, Gradca, Dunaja, zastopan pa je bil tudi Mahrov trgovski zavod v Ljubljani. Dijake so sprejeli jako navdušeno, vse jih je pozdravljalo, vse jim hitelo naproti, vse jih je obsipalo s cveticami.

Kakor Turki v Meko tako romajo te dni naši Lahi v Videm.

Da so bili navdušeni in ginjeni laški visokošolci iz Avstrije, je umevno, kakor tudi je umevno, da so pridno nazdravljali „materijo Italiji“.

Zastava Gorice odlikovana v Italiji. — Iz Vidma nam sporočajo iz italijanskega vira se to-le malenkost:

„Gorica ni pozdravila našega kralja le z ogromno udeležbo nad 800 oseb in s šopkom cvetja, marveč tudi s svojo zastavo, katero so nosili goriski mladeniči. Ko so nesli to zastavo na Piazza Umberto I. mimo kraljeve dvojice, jo je prva zapazila kraljica, ki se je prijazno nasmehljala ter opozorila na njo tudi kralja. Ta se je takoj obrnil proti nji ter ji salutoval. „Evviva Italia! evviva il Re!“ se je mogočno odzvalo iz vrste vrlih goriskih mladeničev.“

Goriške Slovence karajo iz Italije.

— Prejeli smo iz Vidma iz laške roke te-le vrstice: „Našega kralja in milo kraljico Jeleno je navdušeno pozdravilo nad 20.000 irredentov. Toda siorili so svojo dolžnost tudi beneski Slovenci, kar je naredilo v dvornih krogih jako velik vtis. Treba vedeti, da na kraljevem dvoru se govori tudi slovanski-srbski, ker razume tudi vsak Slovenec lože nego Sicilijanec in Lombardec književno toskanščino. Danes je prišlo v Italijo v modo — vse, kar je slovanskega, ker le v prijateljstvu s slovanskim svetom iščemo bodočo srečo mlade Italije. — Zakaj tega ne razumete goriski Slovenci? Zakaj Vas ni bilo v Videm, da bi bili vredno pozdravili kraljico, ki Vas ljubi, ki je Vaše krvi, kakor ni nobena druga? Vaša deputacija bi bila odlikovana, Vas šopek cvetja bi dical kot četrti voz naše mile Jeleno, in Vas poset bi bil največjega pomena!“

Za pogorelce v Boveu. — Dobili smo seznam daril za pogorelce v Boveu, kateri priobčimo prihodnjič. Daril je že precej, ali siromašno prebivalstvo potrebuje še izdatne podpore, zato se nadajamo, da se oglasi še dosti dobrotnikov s svojimi prispevki v pomoč ubogim pogorelcem.

Zopet samolaški razpis. „Osservatore“ prinaša razpis službe odnega sluga v Tolminu samo v laskem jeziku. Okrožna sodnija v Gorici ostaja torej pri samolaških razpisih služb na sodnijah. Primerno smo ožigosali že tako brezobzirnost in krivico pri razpisu službe sodnika v Boveu, nò, sedaj vidimo nadaljevanje take brezobzirnosti in take krivice. Delo sistema, na okrožni sodnji pa strah in trepet pred tem sistemom, namesto malce moztosti in odločnosti!! Proti takemu preziranju slov. jezika se treba upreti, in v

to je poklicana pred vsem v glavnem prizadeta občina, v tem slučaju tolminka, od katere pričakujemo, da se z odločnim protestom vpre takemu preziranju slov. jezika v čisto slov. okraju.

Nova poštna zveza. — Čujemo, da se otvori v kratkem nova poštna zveza med Gorico in Kozano. Nova poštna zveza pojde čez novi Soški most mimo Podgore skozi Ločnik, Vipolže, Kozano. Za sedaj bo vozila pošta enkrat na dan, ako se pokaže potreba, pa dvakrat. Prične baje že drugi mesec. Dosedanja zveza Kojsko-Gorica ostane kakor doslej.

Samo klerikalci niso dali miru. — Vse drugo je bilo lépo in mirno v nedeljo v Dornbergu, le klerikalcem je udarjala zilica nenavadno hitro in razburljivo. Dva možakarja „svete stranke“ pa že celo ništa mogla prestati, zato sta se stopla v gostilni pri Š. ter vprizorila škandal, da je morala poseči žandarmerija vmes, ki je odpeljala ta dva katoliška bojovnika, ki sta se tepla najbrže za geslo: Vse za Kristusa!, na varno. Potem je bil mir popoln. Kaj je „sv. Neža“ ali „Lurška pastirica“ tako slabo vplivala na ona dva junaka, da niti ob taki priliki ništa mogla biti pri miru, marveč sta se morala stepati? Nò, mi smo „Lurški pastirici“ hvalni za to, da je pokazala pred zbrano Vipavsko dolino in pred drugim občinstvom, kako surovi, neotesani so klerikalci, in kako tiste „svete igre“, katere „Prismojence“ tako hvali, nimajo nikakega vpliva nanje, marveč celo klerikalno divjanstvo raste med njimi od dne do dne.

11 kvintalov kruha zaplenjenega.

— Te dni se je govorilo po Gorici, da so zaplenili v tukajšnji novi parni pekarni 20 kvintalov kruha ter so ga morali sežgati. Seveda se je ta vest mnogo komentovala, zlasti v krogu pekov, katerim je napovedala nova pekarna hudo konkurenco, pa tudi med občinstvom, ker se je tako povdarjalo, da bo nova pekarna vztrezala vsestransko v vsakem pogledu.

O tej stvari smo se informovali ter izvedeli, da je bilo v novi pekarni zaplenjenega kruha ne 20, pač pa okoli 11 kvintalov, katere so morali uničiti. Beležimo tudi, da čujemo ponovno od ljudij izven Gorice zatrdila, da jim kruh iz pekarni nikakor ne ugaja.

Kakor se vidi, konkurenca z novo pekarno ne boje tako huda ter se je v tem oziru v javnosti veliko preveč tožilo in zabavljalo!

Vodstvo pekarni pravi, da je res prišla komisija v pekarno vsled neke ovadbe, ali našla kruh v redu, v nekem kotu pa ostanke (manj nego 11 kvintalov) kruha, od prej, kateri je zavrglo že vodstvo samo ter bi ga bilo sežgalo brez odredbe komisije, ker se je peč slabo obnesla. Čudno!!

Cesta po Baški dolini. — Zadnjič smo omenili, da je cesta po Baški dolini že izročena prometu ter da je lepo delo, katero

»Zato imam največje spoštovanje pred gospodom kardinalom,« nadaljuje, »in visoko čislam njegova dela. Tim boljše za me, če res govorim z menoj odkritosrčno, kakor pravite; kajti tedaj me počastite s tem, da bodete cenili sličnost najinega naziranja; če pa gojite kako sicer zelo naravno nezaupanje, čutim, da me to, da govorim resnico, pogubi; toda vi me bodete čislali kljub temu, in na tem mi je več kakor na vsem drugem na svetu.«

Zadnja opazka je gospoda de Tréville presenčila. Toliko ostraotnosti in toliko odkritosrčnosti je končno vzbudilo njegovo občudovanje, a ni popolnoma uničilo njegovih dvomov: čim višje je stal ta mladenič nad drugimi mladeniči, tim bolj se mu je bilo bati, da ga vara. Vendar pa stisne d'Artagnanu roko in pravi:

»Vi ste pošten mladenič, toda v tem trenutku moram storiti za vas le to, kar sem vam ravnokar ponudil. Moja palača vam bode vedno odprta. Ker me morete prositi vsako uro in torej vporabiti vsako priliko, pozneje skoro gotovo dosežete, kar želite doseči.«

»To se pravi, gospod,« odvrne d'Artagnan, »da hočete počakati tako dolgo, da se izkažem vrednega. Dobro torej, bodite brez skrbi,« pristavi z zaupnostjo Gaskonca. »Dolgo ne bodete čakali.« In kakor bi videl pred seboj še ostalo, pozdravi, da bi odšel.

»Toda počakajte vendar,« pravi gospod de Tréville, »saj sem vam obljubil še pismo za vodjo akademije. Ali ste morebiti preponosni, da bi ga sprejeli, moj mladi plemič?«

»Ne, gospod,« odvrne d'Artagnan; »porok sem vam, da se mi s tem ne zgodi kakor z onim. Čuval ga bodem tako dobro, da mora priti na svoj naslov, in gorje onemu, ki bi ga mi skušal vzeti.«

Gospod de Tréville se nasmehne tem besedam, pusti svojega mladega rojaka ob oknu, kjer sta stala in

govorila, sede k mizi ter prične pisati obljubljeno priporočilno pismo. D'Artagnan, ki ni imel početi nič boljšega, pa prične med tem bobnati po steklu korčnice, opazuje mušketirje, ki so odhajali drug za drugim, in sledi vsakemu z očmi, dokler ni izginil za oglom.

Ko gospod de Tréville napiše pismo, je zapečati, vstane in stopi proti mlademu, da bi mu je dal. Toda v trenutku, ko d'Artagnan stegne roko, da bi je sprejel, ostrmi gospod de Tréville, ko vidi, kako njegov varovanec poskoči, zarudi jeze in odhiti iz kabineta, glasno kričé:

»Pri moji duši, to pot mi ne ubeži!«
»Kdo pa? kdo pa?« vpraša gospod de Tréville.
»On, moj tat!« odvrne d'Artagnan. »Ah, izdajalec!« In na te besede izgine.
»Hudičev tepec!« zamrmra gospod de Tréville.
»Sicer pa,« pristavi, »to ni bil nepripraven način oditi, ko je videl, da je izgrešil svoj smoter.«

IV.

Athosova rama, Parthosov pas in Aramisov robec.

Kakor blazen prešleči d'Artagnan predsobo v treh skokih in se spusti proti stopnicam, katere je hotel pustiti za seboj, preskakujé po štiri in štiri naenkrat, ko se v popolnem teku s povešeno glavo zaleti proti nekemu mušketirju, ki je prišel iz stranske sobe gospoda de Tréville, in zadene s čelom ob njegovo ramo tako silno, da ta divje zakriči ali pravzaprav zarjove.

»Oprostite,« pravi d'Artagnan, hoté nadaljevati svoj tek, »oprostite, toda meni se mudi.«

Komaj prihiti čez prve stopnice, ko ga zgrabi in obdrži železna roka.

»Vam se mudi!« zakliče mušketir, bled kakor mrtvaški prt; »pod to pretvezo se zaletite v me in pravite: »Oprostite!« in menite, da mi to zadostuje? Nikakor ne, mladenič! Ali menite, ker ste bili priča, kako je danes gospod de Tréville govoril z nami nekoliko kavalirsko, da morete delati z nami tudi vi tako? Motite se, tovariš; vi še niste gospod de Tréville.«

»Res,« odvrne d'Artagnan, ki zopet spozna Athosa, ki je bil z zdravnikovo obvezo na potu v svoje stanovanje, »res nisem storil tega nalašč, in ker nisem storil tega, sem rekel: »Oprostite!« To se mi torej zdi dovolj. Zato ponavljam in to pot morda že preveč, da se mi mudi, silno mudi. Zato vas prosim, d' me izpustite in pustite iti tje, kjer imam opraviti.«

»Gospod,« pravi Athos in ga izpusti, »vi niste uljudni; vidi se vam, da prihajate od daleč.«

D'Artagnan, ki je imel za seboj že zopet tri ali štiri stopnice, hitro obstane na Athosovo opazko.

Hudiča, gospod,« odvrne, »kakorkoli daleč sem prišel, me vi vendar nimate pravico poučevati v lepem vedenju, kar si izvolite zapomniti!«

Morda pa vendar le,« pravi Athos.

Ah, če bi se mi tako ne mudilo,« vsklikne d'Artagnan, »in če bi ne tekel za nekim možem...«

Gospod brzi mož, mene morete najti, ne da bi tekli; ali razumete?«

In kje, če vam je prav?«

Pri samostanu bosonožcev.«

Ob kateri uri?«

Proti poldnevu.«

Proti poldnevu, prav, jaz bodem tam.«

Pazite, da me ne pustite čakati, kajti četrto uro po poldnevu vam sredi v teku poročem ušesa.«

»Prav!« zakliče d'Artagnan, »deset minut pred poldnevom bodem na mestu.« (Dalje pride).

hvali samo domačega podjetnika g. Križniča v Kanalu. Tem povodom opozarjajo nas na inženirja Ferensinija, ki je vodil to delo ter se izkazal vseskozi veščaka in vestnega gradbenega voditelja; torej tudi njemu priznanje na lepem delu.

Glasilo tolovajev. — Odkar smo razkrili svetlo, da so nameravali klerikalci napasti in preteptati g. Andr. Gabrščka na obnem zboru „Kr. zadr.“ ter da je izšel „Prim. list“ dan poprej samo radi tega, da je zlobno hujskal proti Gabrščku ter pravil napad nanj, sta izšli že dve številki tega „katoliškega“ lista, ali v obeh molčijo trdovratno o tej reči. Kdor molči, potrjuje, in oni potrjujejo z molkom, da so res nameravali napad na A. Gabrščka, katerega so hoteli preteptati ali pa mu prizadeti še kaj več. Z molkom to potrjujejo, zato smemo „Prim. list“ krstiti z vso pravico za — glasilo tolovajev! Kaj pravi k temu najnovejši klerikalni Jupiter tonans, po domače Gelazij Kopriva?!

Požar. — Danes ob 2. popoldni je gorela v Šturjah hiša občinskega sluga Subana, vulgo „pri Anderjoleku“. Hiša je zgorela do tal. Živino so rešili. Pohistva malo. Gasila je ajdovska brizgalnica in vipavska požarna bramba. Zavarovan je bil Suban pri „Slaviji“. Vzrok ognju je neznan. V nevarnosti so bile sosedne hiše, posebno ker je brila še precej močna burja.

„Lega“ v Devinu. — Kakor nam poročajo iz Devina, ostane Legina šola zaprta za one otroke, kateri so dolžni obiskovati šolo. Tudi v „Piccolo“ je bilo citati nekaj takega. Ostane odprti le otroški vrtec.

Vsled tega veže nas toliko večja dolžnost, priskočiti na pomoč — slovenskemu otroškemu vrtcu.

Vstrelili so jo v gozdičih v občini Topoljanski v Furlaniji v sredo popoldne žendarmerski postajevodja iz Ajella, po imenu Anton Štok. Oašei se je iz kasarne v polni opravi, poprej pa je se v poročilu na poveljništvo v Gorici natanil svoj namen. Štok je bil star 32 let, doma iz Bazovice pri Trstu. Vzrok samomoru doslej neznan.

Čujemo, da se je bil Štok disciplinarne preiskave, in sicer radi tega, ker se je bil na dan dohoda laskega kralja v Videm odstranil za hipec iz službe pri Visku na meji ter šel pit kozarec vina, radi česar pa ga je nekdo denunciral.

Na c. kr. pripravniel za srednje šole na Proseku bo vpisovanje učencev dne 14. in 15. septembra; dne 16. septembra bo začetek šolskega leta s sv. mašo in potem začne redni šolski pouk. Na vpisovanje morajo privedi učence starši ali njihovi namestniki; predložiti morajo krstni list, zdravniško sprčevalo o cepljenju koz in zdravih obeh ter zadnje šolsko sprčevalo.

Vodstvo c. kr. pripravnice za srednje šole. Prosek, dne 3. septembra 1903.

Sprememba železniških urnikov. — Dne 1. t. m. so se na istrski železniški progi in na železniški progi Gorica-Ajdovščina uvele sledeče spremembe:

Črez širno morje.

Joj, to je bila trnjeva pot, toda, kaj pravim, trnjeva bi bila parketirana pot proti oni, katero sem napravil na svojem begu iz Solnograda v Ameriko! Do Hamburga sem se namreč peljal s klerikalcem iz Tirolske, ki mora kot Tirolec dočakati običajno stiri-deseto leto, kot klerikalec tudi, z osemde-setim letom mu pr — gre „na otročje“, tako, da se lahko trdi o takim možu, da je pamet zanj nepoznata četrt dimenzija. In on mi je predaval — ah! še spomni na one grenke ure, bolesti polne dneve me stresejo — o tirolski deželi, ki ima poslanike in konzule v Rimu, Madridu, Solnogradu in Olomucu, pripovedoval mi je v svoji izgovornosti tirolske novice, za katere sem se toliko zanimal kakor za sneg leta 75.ega pred Kristovim rojstvom. Toda, pardon, bila je pač novica, ki me je radi originalnosti zanimala, in katero omeniti, bodi sveta naloga tako vestnega potopisca, kakoršen hočem biti jaz. Rothschild si je napravil veliko zbirko onih živalic, ki zastopajo radi svojega črnega telesa klerikalizem med ska-kavci, in pomnožil svojo me-nažerijo ne samo z bolho severne lisice, ampak tudi Marijine hčere za celih 10.000 K, ker mu je ugajala predrznost te živalice, ki se je upala v svojem svojstvu kot „mandele“ na brezmadežno telo najzvestejše in najpobožnejše device.

Osební vlak, ki odhaja iz Trsta proti Pulju ob 8:45 zjutraj, ima sedaj — izvzemši četrtke — direktne vozove I. in II. reda. Vsak četrtak odhaja iz Trsta ob 3:20 uri zjutraj osebni vlak (ki je od Kozine naprej brzovlak) v zvezi z brzo linijo avstrijskega Lloydja v Kotor.

Mešani vlak iz Trsta v Poreč odhaja ob 5:20 uri zjutraj in ob 3:25 uri popoldne; prihaja pa iz Poreča v Trst ob 10:15 ter 12:25 uri popoldne.

O dohodih v Pulj ima vlak ob 1:10 ure popoldne direktne vozove I. in II. razreda, izvzemši četrtke, ob četrtkih pa prihaja brzovlak ob 11:53 uri predpoludne in vozi na obrežje do mesta, kjer pristaja brzoparnik v Kotor.

Na progi Gorica-Ajdovščina se je uvel mešan vlak, ki vsaki ponedeljek in četrtak ob 2:10 uri popoldne odhaja iz Gorice in ob 1:30 uri popoldne prihaja v Gorico.

C. kr. okr. glavarstvo v Sečani razglasa: V smislu § 217. zakona od dne 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220 bode pri tukajšnjem davčnem referatu razporežen iz-vleček iz plačilnih nalogov o osebni dohodarini za leta 1903. od 31. avgusta do 12. septembra t. l. od 9. do 12. ure predpoludne, katerega si morejo ogledati davkoplačevalci.

Zavod za jelične — V Gorici se je mudil te dni dr. Ferd. Steiner z Dunaja v ta namen, da si je ogledal mesto, da bi postavil eventualno tu zavod za jelične. Bržčas pa bi se mesto protivilo takemu zavodu iz zdravstvenih oziror, izvzemši ako bi se postavil kje zunaj mesta ter bi jelični ne imeli dotike z občinstvom.

Izpred sodnije. — Delavec Teodor Bakija, 28 let star, iz Čresa, je ranil dne 10. pr. m. v spodnji del trebuha delavca Ant. Drunka na delu pri bohinski železnici v Podbrdu. Baje je Drunka metal nanj in na druge kamenje, ko so igrali na kroglice, vsled česar je pograbil Bakija nož ter ranil Dr. Dobil je za to 7 mesecev trde ječe.

Anton Simčič, 29 let star, iz Biljane je bil obtožen razžaljenja Njeg. Vel., zoperstavljanja redarju Filipiču v Krminu ter nespo-dobnega vedenja v železniškem vozu. Ali prve in zadnje obtožbe je bil oproščen, ob-sojen pa radi druge na 4 mesece trde ječe.

28 letna Katarina Vencelj iz Sela je bila obtožena razžaljenja Vel. in tatvine 50 K na škodo neke Ludmile Fonove. Prve obtožbe je bila oproščena, radi druge pa je dobila 2 meseca strogega zapore.

Droblj. — Adolf Mencin je bil natakar v hotelu „Südbahn“, kjer je inkasiral svoto 118 K, potem pa pobegnil. Star je 19 let, doma iz Ljubljane. — Aretirali so 24-letnega Ant. Kumarja s Banjšic, ker je ukradel svoji ljubici Ter. Podgornik iz Čepovana dva ban-kovca po 20 K, potem pa šel naznanit tat-vino policiji. Ali tu so ga trdo prijeli, na kar je priznal tatvino.

Bralno in pevsko društvo „Ladija“ v Devinu priredi v nedeljo dne 13. sep-tembra 1903. veliko slavnost na krasno odi-čenem vrtu restavracije g. M. Plesa v De-

Mojemu spremljevalcu je bilo ime Gottlieb Mayer, in je potoval za firmo „Lembach & Comp.“ v Inomostu s svetimi podobicami in medajcami med Indijance, kjer jih je me-nil največ razpečati, ker je ravno indijanski narod kultura do sedaj še najmanj obilzala. Najbližnja hodočnost mi ni migljala v naj-lepsih barvah nasproti, kajti bili še par dnij v družbi Tirolca, in to še na ladiji, na ka-terí se mu ne more izogniti, pomeni naj-hujšo morskó bolezen! Ker mi je pa bilo zdravje in udobnost prekomorske vožnje nad vse, skril sem se mu v Hamburgu in komaj teden dni pozneje vkrca v velik Lloydov parnik.

„Kaj pomaga frišno lice, če pod kap greš iz dežja; ko Tiroleu se izogneš, Solno-građčan priskaklja“. Te narodne pesni sem se spomnil, ko sem stal na krovu ladije, ve-selil se svoje rešitve iz tirolskih zanj, in kmalu zapazil vse polno znancev in prija-teljev, stopajočih po stopnicah na parnik. Poznal sem jih iz Solnograda, sami dobri znanci, ki so — čujte — potovali v ameri-kansko vas San Piere, v južno Kalifornijo, da manifestujejo tam za rodne jim brate Hrvate, ki so ječali pod jarmom Khuenovega despo-tizma. Bali so se namreč napraviti manife-stacijski shod v Solnogradu samem, radi česar so ga pobrisali pod devizo „Nesloga tlači, „Sloga“ pa še ne spi“ v Ameriko.

Nekaj imenitnega je vožnja po morju.

vinu v korist slovenskemu otroškemu vrtcu. Pri slavnosti sodelujejo „bralno in pevsko društvo“ iz Št. Andreža in pevsko društvo „Danica“ iz Kontovelja. Pričetek slavnosti ob 4. uri pop. Sprejem bratskih pevskih društev je ob 3½ pop. na devinski postaji. Vspored: 1. Pozdrav. — 2. Ivan Laharnar: „Pozdrav“, poje mešan zbor pevskega društva „Ladija“; 3. Anton Foerster: „Naše gore“, poje mešan zbor pevskega društva „Danica“ iz Kontovelja; 4. Simon Gregorčič: „Nas čolnici otmimo“, deklamacija. (Deklamuje gospica Leopolda Castellani); 5. Emil Komel: „Za Hrvate naše brate“, poje zbor „pevskega društva iz Št. Andreža“ pri Gorici; 6. Hra-broslav Volarič: „Pogovor z domom“, poje mešan zbor pevskega društva „Ladija“; 7. Jakob Aljaš: „Občutki“, poje mešan zbor pevskega društva „Danica“ iz Kontovelja; 8. Viktor Par. na: „Mladi vojaki“, koračnica, svira veteranska godba iz Mavhinj; 9. Jakob Alešovec: „Eno uro doktor“, burka v enem dejanju. Ker je večina čistega dobička v prid otroškemu vrtcu, nadeja se podpisani odbor obile udeležbe od strani bratskih društev od blizu in daleč in od naklonjenih rodoljubov v najboljšem številu. Po veselici ples. Svira veteranska godba iz Mavhinj. Vstopnina k veselici 50 vin., sedeži I. vrste 1 K, II. vrste 60 vin., vsak plesni komad stane 20 vin. V slučaju slabega vremena se vrši veselica na-slednjo nedeljo. V nedeljo 13. septembra naj bo geslo: Vsi v Devin! Odbor.

Bralno in pevsko društvo „Školj“ v Šmarjah vabi na veselico, katero priredi v nedeljo dne 6. septembra 1903. na ogra-ženem prostoru gospoda Filipa Stubelj s sledečim vspeškom: 1. Eisenhuth: „Krasni spol i ljuba“, možki zbor; 2. Igra: „Kateri bo?“ Prizor iz domačega življenja; 3. A. Nedvč: „Zvezna“, možki zbor; 4. Šaljiv prizor; 5. Zajec: „Ustaj rode“, možki zbor. Po veselici ples. Med posameznimi točkami in pri plesu svira društvena godba iz Prvačine. Vstopnina k veselici 50 vin., sedeži 50 vin. Vstop k plesu je dovoljen le udom in vabljenim gostom. Vsak komad stane 20 vin. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Bralno in pevsko društvo „Ipava“ v Mirnu. — Podpisani uljudno vabi k usta-novnemu občnemu zboru „Bralnega in pev-skega društva Ipava“ v Mirnu, ki bode v torek dne 8. t. m. ob 4. pop. v prostorih g. M. Feganelija v Mirnu pri „Štanti“.

Osnovni odbor.

Javni ples priredijo fantje dne 13. t. m. v Ozeljanu. Svirala bode godba iz Prvačine. V mraku bode razsvetljava z umet-nimi ognji.

Javni ples priredijo fantje na Gradišči v nedeljo dne 6. t. m. v prostorih g. Al. Kersevanija. Svira oddelek prvaške godbe.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Gironcolijeva in Pontonijeva.

Učence iz postene slov. družine sprejme knjigovoznica Iv. Bednarik v Gorici, ulica Vetturini st. 3.

Parnik je rezal morje in pušcal za sabo sre-brno pot, nad sabo pa gost dim. Helgoland, mal ototek, se je prikazal na obzorju, rastel, izgineval in izginil z obzorja, dokler nas ni obdajalo od vseh strani severno morje. Stal sem na krovu, in zrl v širno daljavo. Ne daleč od mene je sedel oblasten Španjolec in se pogovarjal s Solnograđčanom v inter-nacionalni cerkveni latinščini, ki se prav nič ne razlikuje od lovske. Španjolec se je čutil namreč množici vode, ki ga obdaja, med tem, ko je trdil Sol. gradčan, Gelazij Kopriva z imenom, da je v njegovih odprtih pismih v „Solnograškem“ listu še več vode, seveda vode brez soli, kajti, kam bi prišlo katoliško časopisje, če bi solilo se svoje vodene članke pri tej veliki dragini soli.

Peljali smo se po „Canal la Manche“-u, kateremu se bi reklo slovenski približno „ro-kavni kanal“, ki je dobil svoje ime le radi slovenskega solnograškega časnikarja, ker je stresal laži o liberalcih kar iz „rokava“. Kmalu se je odprl pred nami širni ocean. Kapiten mi je pripovedoval, da so se podali Solnograđčani na morje ne samo v svrho častne manifestacije za hrvaške razmere na ameriškanskih tleh, ampak tudi radi neovrg-ljivega dejstva, da se priuče molitvi po zna-nem pregovoru: „Kdor moliti ne zna, naj se na morje poda!“

Kapiten, jako prijazen gospod, mi je pokazal tudi vse notranje shrambe in kajite.

Opozorjamo na naznanilo in priporo-čilo gosp. Jos. Rovana v današnji „Soči“ ter priporočamo novoustanovljeno zastopstvo domačim trgovcem z mlinarskimi izdelki in pekomo najtopleje.

Knjiga za kmetovalce. — V Ljub-ljani je izšla knjiga pod naslovom: Navod za oskrbovanje malih gozdnih po-sesestev na Kranjskem in Primor-skem. Spisal Avg. Guzelj. c. kr. gozdarski konisar v Novem mestu. Branja vešči kme-tovalci jo dobivajo brezplačno pri društvenem vodstvu v Ljubljani (Turjaski trg st. 3 I. nadstr.) ali pa pri c. kr. gozdnih nadzorstvih; v knji-garnah se pa vezana dobiva proti odškodnini jedne krone.

Društveni odbor upa doseči s tem, da razdeli to knjigo brezplačno med posestnike kmetkih gozdov v društvenem okrožji, zdatno zboljšanje gozdnega gospodarstva, ter s tem privedi ljudstvo k posebnemu in izdatnemu povspesevanju deželne kulture.

V predgovoru te knjige pojasnjuje g. Guzelj potrebo zboljšanja gozdarstva s temi besedami:

„Železnična mreža se je razširila preko naših krajev in pojavljati se je jel njen od-ločilni vpliv na promet in trgovino. Na oba-lih Jadranskega morja so se odprla tržišča skoraj za vse pridelke teh dežel, posebno pa za les. Cene vseh lesnih pridelkov so neiz-merno poskočile in v isti meri tudi vrednost gozdov. Vsled boljših prometnih sredstev pa so postale vse potreščine večje, in nepo-sredna posledica novih razmer je draginja posebno kmetkih delavskih moči in zvišanje vseh zemljiških bremen.

Danes se mora zemljiški posestnik z vso silo boriti za svoj obstanek, ako se hoče vzdržati, in treba je umnega gospodarstva ne samo v kmetijstvu, temveč tudi v gozdu.

Ako se pa ozremo po gozdih našega malega posestva, kaj moramo pripoznati? Da se le brezobzirno izkoriščajo, drugače pa skoraj popolnoma zanemarjajo, in da vsled tega vedno bolj propadajajo. Koliko je gozdov, kateri so tako opustošeni, da danes po pra-vici pač ne zaslužijo več tega imena.“

Kaj naj pijemo? To je že vsakdanje vprašanje v času, ko nas slabi in utru-di huda vročina solca in nam cestni prah suši grla. Da pivo in vino, kakor tudi druge gorke pijače nimajo moči našo utrujenost olajšati, je že znano. Tudi z navadnimi strkljeji (Spritzer) je isto. Le malokatera mi-neralna voda nas pokrepa in oživi, brez da bi slabo vplivala na posamezne organe. Pitje z navadno sodo-vodo se je skoraj že čisto opustilo. Lahko rečemo, da pri sedanji nizki ceni dobrih mineralnih vod res in primerno za studentno vodo, katere je umetno pripravljena iz ogljikove kisline ni ki v najboljšem slučaju ugasi žejo le hipno in je v tem oziru čisto indiferentna, več plačevati kakor za prave mineralne vode. Komur je dobro svetovati, temu se pripo-roča najboljša in najzdravejša okrepčajoča pijača „Rogaski Tempel-vrelec“. Novo, ki-selnasto vino z „Tempel vrelec“ je res pravi užitek; enako prijetno se pije tudi s sadnim sokom ali z mlekom. V vseh slučajih daje prijeten, rezen okus, okrepa in ohlaja celo telo in vzbuja tek. „Tempel-vrelec“ se dobiva v vseh prodajalnah in restavracijah.

Razgled po svetu.

Cesar v Budimpešti. — Cesar se mudi zopet v Budimpešti, kar pomenja, da se bodo nadaljevala prizadevanja za rešitev krize. Opozicija baje ne odneha niti za las

Na dnu ladije sem pa opazil par ton opeke iz biljenske tovarne, katere razteza kupčijo s svojimi pridelki tudi preko širnega morja, da se tim lažje in hitreje vstanavljajo konsumi v Ameriki na katoliški podlagi. Prišedsemu na krov, nudilo se mi je novo razočaranje. Kamor je oko segalo po morskí gladini, po-vsod cele legije najrazličnejših rib, slanikov, sardel, polenovk, prava pogrnjena miza na pepelnico sredo. Vse se je divilo temu pri-zoru! Solnograški manifestant je bil očaran kakor ona devica, ki je zapazila v anončnem delu solnograških listov pri svoji prijateljici lepo in dobro obleko, in samega začudenja mu je padel iz roke v morje „Solnograški list“, ki izhaja vsak četrtak, in ki stane na leto 4 K, za manj pr. možne 3 K in — glej čuda — biljoni in biljoni rib in ribic so poginili takoj in celih pet ur smo se vozili po pokopališču toliko nadebudnih in mačka ugonablajočih morskíh prebivalcev — in vse to radi ene številke „Solnograškega lista“, ki je brez soli padla med ribe, živeče v slanem elementu.

Peti dan smo doživeli veličasten vihar. Vzrok temu je bil solnograški časnikar, ki je pisal med potjo članek, v katerem je „sejal veter“, in ni čuda, da je potem „zel vihar“. Članek smo sežgali, in najlepše solnce nas ni zapustilo do New-Jorka. New-Jork je ve-liko mesto, katero... toda končati moram svoje prvo pismo iz Amerike.

od svojih zahtev. Ogerski listi protestujejo proti umešavanju v ogerske stvari od strani prebivalstva tostranske polovice! Oni seveda se smejo umešavati v vse.

Državni hrvaški gimnazij v Pazinu. — Suplent na tej šoli, gospod Anton Majžer, je imenovan provizoričnim učiteljem na tem zavodu.

V Istri je veliko pomanjkanje vode, in sicer tako, da so ljudje obupani, ter so brzojavili celo v Benetke, naj jim pošljejo vode! —

V Boljunu se vsrjo občinske volitve, pri katerih se bje hud boj slično kakor pred kratkim v Zminju. V tretjem razredu so zmagali domaćini nad Lah. 130 naših, nasprotnih 80.

Srbija. — V Nisu so zaprli več častnikov, ki so sestavili proklamacijo glede kaznovanja častnikov, ki so bili udeleženi na zaroti proti kralju Aleksandru.

Iz tabora soc. demokratov. — V nedeljo se je završil velezanimiv boj med srednjo jugoslovansko socialno-demokratsko organizacijo in med krajnim odborom v Idriji radi izdaje lista „Naprej“. Sklep, da ostane „Naprej“, se je storil z malo večino že v soboto, a v nedeljo je skušal na javnem shodu še enkrat odposlanec osrednjega odbora v Trstu g. Kopač, pregovoriti idrijske sodruge, da se uklonijo in ne rusjo discipline. Sprva je britko tožil, da se ne vpoštevajo zasluženih starejših sodrugov, da bodo to nasprotniki izkoriščali, da je le v slogi moč, govoril tudi o konkurzu itd. Odgovarjal mu je g. Kristan, ki noče biti minoriteta kakega Linhart, ter izpovedal svoje srce idrijskim sodrugom. Ko je videl Kopač, da je njegov poskus neuspešen, prišel je brati levite nepokornim idrijskim sodrugom, izključil jih iz stranke ter ošteval Kristana kot kakega šolarja. Rinaldo, ki je nekako v sredi, je pretakal krokodilove solze na tej neslogi med sodrugi. Kristan je ostal zmagaalec. Socijalistična stranka je razcepljena in idrijski sodrugi so osamljeni.

Dva vojaška ukaza. — Ministerstvo za deželno brambo je izdalo dva ukaza. Prvi ukaz naglašja: Sklep državnega zbora, da se avstrijski vojaški novinci poklicajo v službo, ako se to zgodi tudi na Ogrskem, ne velja za deželno brambo. Zato bodo dne 5. oktobra poklicani vsi novinci v dež. brambi. Istotako bodo morali nadomestni rezervisti deželne brambe k orožnim vajam za osem tednov. Drugi ukaz pa naroča deželnim vladam, naj razglase, da se morejo vojaški novinci oglasiti za službo že od 1. do 5. oktobra. Kolikor več novincev vstopi pred 5. oktobrom, toliko več tretjeletnikov pojde na dopust. — Kakor znano, je bilo letos število vojaških novincev povišano od 103.000 na 125.000, pri deželni brambi pa od 10.000 na 14.500. Zakon res govori le o novincih za stalno armado in mornarico, a iz tega bi se po naših mislih ne smelo sklepati, da isto ne velja tudi za deželno brambo. Ker na Ogrskem tudi za deželno brambo letos se nimajo novincev, torej bi tudi v Avstriji ne mogli klicati brambovskih novincev v službo. Kakor kaže, ogrska kriza vzbudi v armadi mnogo nevolje.

Tržaške mestne volitve pred sodnijo. — Takoj ko so se završile zadnje mestne volitve v Trstu, so se pojavili glasi, ki so trdili, da je gospodujoča laška stranka v volilni borbi zmagala samo s pomočjo nečestitih sleparstev in s porabo najnevarnejših sredstev. Te vesti niso hotele potihniti, ampak so dobivale vedno določnejšo obliko, da je končno le moralo tudi državno pravdnistvo poseči vmes, da se prepriča, v koliko odgovarja tema dejanski resnici. Dolgotrajna predpreiskava, ki se je vodila že več mesecev, ne da bi se o njenih rezultatih dalo kaj določnega poizvedeti, je sedaj, kakor se poroča, končana. Zaslišano je bilo preko stic prič. Preiskava je toliko doprla, da je sodnija dala pod obtožbo radi volilnih sleparstev le te osebe: Edvarda Jeklina, Jeronima Jaskitza, Edmunda Casanija, Justa Škerla, Riharda Valleja in Edmunda Cosanija; razven teh so še kot sokrivci obtoženi obč. svetnik Jurij Venussi, občinski svetnik Jakob Cumar, Andrej Castro, Edvard Griel, Anton Ciely, Jos. Tominz in B. Vechi. Glavna obravnava pred deželno sodnijo v Trstu je določena na 17. t. m. V senatu bodo poleg predsednika Urbancicha še deželni sodni svetniki Mosche, Cazzafura in Codrig. Ker se o uspehih dosedanje preiskave najstrožje čuva

uradna tajnost, se ne da ničesar določenega navesti, kaj da je pravzaprav substrakt tožbe. Zato se s tem večjo napetostjo pričakuje dneva obravnave, ki kakor se trdi, donese dokaj senzacionalnosti.

Na Balkanu. — V Carigradu se širi govorica, da je po vseh pokrajinah evropske Turčije počela splošna ustaja; vendar se tej govorici ne daja preveč vere.

V četrtek in petek pričela je Turčija veliko akcijo proti ustasem. Vojaske čete so se odposlale v Nevesko, Vlahoklisuro ter na višine Peristeri in Smiljevo. Turki so po vročem boju zavzeli Nevesko, katera je bila v rokah ustašev. Iz Castorije se je v Vlahoklisuro odposlalo 6 batalijonov. Turki so se morali več dni bojevati proti ustasem, da so si odprli pot v Vlahoklisuro. V teh bojih so imeli na obeh straneh velike izgube. Proti višini Peristeri, kjer so ustaši imeli glavni tabor, odšlo je 7 batalijonov pešcev in dve bateriji. Turki pa so prišli prepozno in niso dobili tam več ustašev.

V Smiljevo došlo je 7 batalijonov, ki so premagali in prepodili kakih 300 ustašev.

Iz Carigrada poročajo, da je tamošnje rusko poslanstvo dobilo pretilna pisma, v katerih se preti z uničenjem vsega imetja, kar ga imajo ruski državljani v Carigradu, ako Bolgarija ne spremeni svoje Macedoncem naklonjene in Turčiji sovražne politike. Posebno pa se žuga poslaniku in konzulom.

Izjava. *)

Podpisani poškodovanci po požaru dne 8. avgusta t. l. odločno protestujemo proti neopravičenemu in nečestitemu napadu na zavarovalnico »Assicurazioni Generali« v Trstu in na osebo g. Straussgitta kot njenega zastopnika v »Primorskem Listu« z dne 27. avgusta 1903., in smo nad takim podlim obrekovanjem čez vse ogorčeni, in še bolj nad še bolj podlim obrekovalcem.

Ob enem izjavljamo, da nam je slavna zavarovalnica »Assicurazioni Generali« povsem pošteno likvidirala in izplačala škodo tako, da si štejemo v našo dolžnost, se slavni zavarovalnici »Generali« tem potom najtopleje zahvaliti in jo kot pravično in skoz in skoz kulantno zavarovalnico priporočati.

Bovec, 30. avgusta 1903.

Ferd. Kavs, Ant. Mihelič, F. Mlekuž, Alojzija Berlot, Jos. Mlekuž, Marija Kutin po meni Jos. Mlekuž, varuh, Ivan Namlih, Andr. Leiller, Al. Zdravljje, Marija Klavara, Eliza Mihelič, Marija Kavs, Marija Sorč, Mat. Kajfež, Andr. Kravanja, Tomaž Komac, C. Kravanja, Ter. Pirc, Anton Kavs, Anton Kutin, Kat. Mlekuž, Ana Kašca, Fr. Mlekuž, Ana Kravanja, Jos. Kavs, Ana Mrakič, Ivana Sulin, Al. Mrakič, Marija Lhajnar, Ivan Kravanja, Makso Durjava, Jos. Braz, Ivan Pavlin, Ivan Kenda, T. Jonko, Janez Kavs za pok. Val. Skočirja, Franc Ostan za Fr. Komaca kot pooblaščenec, Fr. Klavara, Ana Pretner, Matija Mlekuž, M. Pirc, Andrej Klavara, Jos. Klavara, M. vd. Kavs, Fr. Berginc, Anton Novinc, Iv. Kavs, Fr. Kenda, Marija Mihelič, Iv. Terpin, Iv. Hosner, Andr. Kravanja, Roz. Murk, Mar. Fon, Kat. Kravanja in Al. Ter. Mrakič.

*) Za vsebino pod tem naslovom je odgovorno uradništvo le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon

Hennebergova svila le direktno od mene! Črna, bela in barvana od 60. kr. do gld. 11-35 meter za bluze in obleke. Franko in carine prosto na pom. Bogata vzorna zbirka z obratno pošto. **Tovarna svile Henneberg v Carihu.** (1)



se priporoča slavnemu občinstvu iz mesta in dežele.

Wilhelmov zeljiščni sok
že dolgo let priljubljen
sok proti kašlju
1 steklenico K 2-50,
poštni zavoj — 6 stekl. K 10
franka na vsako avstro-ogersko pošto razpošilja
Fran Wilhelm, lekarnar
c. kr. dvorni zalagatelj
v Neunkirchen, Spodnje Avstrijsko.
V znak pristnosti je na omotu grb občine trga Neunkirchen (devet cerkev).
Dobiva se v vseh lekarnah
Kjer se ne dobi, vrši se pošiljatev direktno.

Na stanovanje in hrano
se sprejme kandidatnje.

Naslov pové upravništvo.

Trgovina z mešanim in manufakturnim blagom
na deželi sprejme takoj

izurjenega pomočnika.

Kje? Pové naše upravništvo.

Sprejme se na stanovanje in hrano

štiri 10-12-letne dečke v dobro, pošteno slovensko družino. Naslov pové upravništvo.

Naznanilo in priporočilo.
Podpisani uljudno naznanjam slav. občinstvu, da sem prevzel poleg zaloge vrhniškega piva s 1. septembrom t. l. tudi zastopstvo in zalogo trvdke:
W. Jochmann (lastnik André Jochmann)
valjčni mlin v Ajdovščini.
Z ozirom na splošno pripoznane izborne mlinske izdelke te domače trvdke ter računajoč na dosedanje naklonjenost slav. občinstva, se tudi v tej novi stroki posebno gg. trgovcem in pekarnam iz mesta in dežele toplo priporočam, ter obljubljam točno in solidno postrežbo.
Josip Rovar,
zastopnik vrhniške pivovarne in W. Jochmannovega valjčnega mlina.
Gorica, Rabatišče št. 20 in 22.

Prva kranjska z vodno silo na turbino delujoča tovarna stolov
Fran Švigelj
na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
priporoča sl. občinstvu, prečast. duhovščini, imeteljem in predstojnikom zavodov in sol, krčmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd.
natančno in trpežno izdelane
stole, fotelja, vrtno stole, gugalnike, naslonjače itd. itd.
Blago je izdelano iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni barvi imitirano.
Največja izbira stolov, naslonjačev in gugalnikov iz trstne.
Na željo pošlje trvdka najnovejše, obsirne cenike z nad 80 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga in cene, zastonj in franko.
Naročevalcem na debelo se dovoli znaten popust.

Gospica,

katera je z dobrim vspehom absolvirala trgovski tečaj in že službovala kot knjigovoditeljica, išče službo kot

komptoaristinja.

Zmožna je nemškega in slovenskega jezika ter stenografije.

Ponudbe je pošiljati pod „B. M.“ na upravništvo tega lista.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in črna vina
izvzpavskih, furlanskih, brislih, delmatinskih in istarskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba polna.

Rimske toplice v Tržiču

(Monfalcone)

= in blatne kopelji =

priporočane po najboljših zdravniških protih bolečinam v bedrih, revmatizmu, ženskim boleznim itd. itd.

Dopolnilno zdravljenje: z elektriciteto, tako zvano »tremolaterapia in masažo«. Posvetovalni zdravnik dr. G. pl. Camti.

V najem se oddá

gostilna in prodajalnica z jestvinami v Vipavski dolini (Goriško). Gostilna in prodajalna st. na jako ugodnem, prometnem in lepem kraju. — Trgovini in gostilni ni v bližini nobene konkurence. Naslov pové upravništvo.

J. Zornik Corica, Gosposka ulica šte. 7.

Priporoča toplo sorojakom svojo zalogo modnega blaga:

Za dame:

Krasne okraske za obleke, trakove, svilne zadnje novosti za bluze, pajčolane, pasove, predpasnike, rokavice, nogavice, dežnike, solnčnike, bluze, čevlje, vse potrebščine za obleke, kakor: podloge, sukanec, svilo, gumbe, vezenja, zaponke itd.

Za gospode:

Raznoverstno belo in barvano perilo najbolj vrste, jopice za hribolazce, kolesarje, veslarje; zadnje novosti ovratnic, ovratnikov, zapestnic, nogavic, rokavic, hlačnikov, čepic, čevljev, dežnikov itd.

Upozarja

prečastite dame, na svojo veliko zalogo obče priznana najboljših modercev vsake cene.

Za birmance

in otroke: rokavice, nogavice, pajčolane vsake vrste, obleke, čepice, razno perilo.

Za slavnosti

in druge veselice; vsakovrstne narodne trakove, kojim preskrbi na zahtevo vsakovrstne napise.

Cene brez vsake konkurence.

Naznanilo.

Na mestni nižji realki v Idriji se prične šolsko leto 1903/4, v katerem se otvorita III. in pripravljavni razred, dne 18. septembra s slavnostno otvoritvijo novega realnega poslopja.

Sprejemni izpiti za vstop v I. razred se prične dne 16. septembra ob 8. uri dopoldne.

Učenci, ki želijo delati ta izpit, naj se oglašé v spremstvu svojih starišev ali njih namestnikov dne 13. septembra med 9. in 12. uro pri ravnateljstvu ter s seboj prinesó krstni list in obiskovalno izpričevalo.

Vnanji učenci se lahko oglašé k sprejemnim izpitom tudi pismeno, ako pošljejo pravočasno gori navedeni listini.

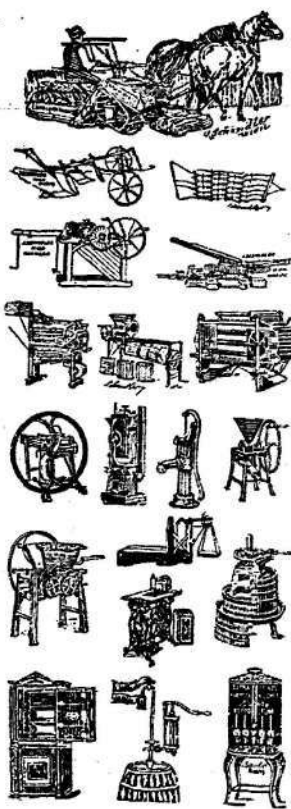
Učenci, ki želijo vstopiti v pripravljavni razred, iz katerega se lahko vstopi po ugodni razredbi brez sprejemnega izpita v I. razred zavoda, naj se oglašé, spremljani od svojih starišev ali njih namestnikov, dne 15. septembra od 9.—12. ure pri ravnateljstvu ter dokažejo s krstnim (rojstnim) listom, da so že izpolnili deveto leto svoje starosti, ali ga izpolnijo še v letu 1903, nadalje da so dovršili z dobrim uspehom III. razred ljudskih šol. Čitati in pisati morajo znati slovenski in nemški. Sprejem bo za vse začasen, pri komur se bo razvidelo v prvih šestih tednih, da ne more uspevati, bo moral zapustiti pripravljavni razred ter se vrniti na ljudsko šolo.

V II. in III. razred se bodo sprejemali učenci dne 16. in 17. septembra dopoldne.

Pristojbine ni plačati nobene in tudi šolnine ni na zavodu.

V Idriji, dne 1. septembra 1903.

Ravnateljstvo.



Ivan Schindler Dunaj III./I.

pošilja že veliko let dobro znane stroje

vsake vrste za poljedelske in obrtne potrebe:

mline za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škropilnice, poljska orodja, stiskalnice za seno, mlatilnice, vrtlje, trijerje, čistilnice za žito, luscilnice za koruzo, slamoreznice, stroje za rezanje repe, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake in gnojnice, železne cevi, vodovode itd.

od sedaj vsakomur po zopet zdatne znižanih cenah;

ravno tako vse priprave za kletarstvo, medene pipe, sesalke za vino, gumijeve ploče, konopljene in gumijeve cevi, stroj za točenje piva, skrinje za led, stroje za sladoleđ, priprave za izdelovanje sodavode in penetih se vin, mline za dišavo, kavo itd., stroje za delanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog, steberske tehtnice, namizne tehtnice, decimalne tehtnice, železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestavov, orodja in stroje vsake vrste za ključavničarje, kovače, kleparje, sedlarje, pleskarje, itd. itd.

Vse pod dolgoletnim jamstvom po najugodnejših plačilnih pogojih! Tudi na obroke.

Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno in franko.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Prekupcem in agentom posebne prednosti!

Piše se naj naravnost:

Ivan Schindler, Dunaj III./I.

Erdbergstrasse 12.

SLAVIJA

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond: 25,000,000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75,000,000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančni hiši

Gospodskih ulicah šte. 12.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovernejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Vsaki gospodinji

je čestitati, ki glede na zdravje, prihranek in dobri okus uporablja Kathreiner-Kneippovo sladno kavo.

Vljudna prošnja: Pri kupovanju ne zahtevajte samo »sladne kave«, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvornih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

Gena zavoju 50 vinarjev. vsebina 500 gramov.

Kathreiner Kneippova sladna kava v polnih zrnih. Kathreinerjeve tovarne za Monakovo.

Zahtevajte

moj ilustrovani cenik z več kakor 500 podobami od ur, zlatih, srebrnih in muzikalčnih predmetov, katerega pošilja zastop in poštne proste

Hanns Konrad,
tvornica ur in ek-portna hiša
Most št. 249. — (Česko).

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Cena vžigalice:

1 orig. zaboj s 500 zavitki (normal) K 48.—
franko Ljubljana, 2% popusta.

VŽIGALICE
družbe sv. Cirila in Metoda
Zaloga pri Jv. Perdanu v Ljubljani

MAL POLOŽI DAR DOMU NA ALTAR!
Te vžigalice so pridružili sv. Cirila in Metoda v LJUBLJANI

1 orig. zaboj s 500 zav. (Flaming) K 52.—
franko Ljubljana, 2% popusta.

Iv. Perdan, Ljubljana.

Oglas.

Semenj v Renčah, kateri je bil do sedaj 6. septembra vsakega leta, bode odslej dalje z dovoljenjem visokega c. kr. namestništva v Trstu vedno prvi ponedeljek v septembru vsakega leta.

Županstvo v Renčah,
dne 10. avgusta 1903.
Župan: **Merljak.**

C. kr. privil.

civilna, vojaška in uradniška krojačnica
M. Poveraja v Gorici
na Travniku št. 5.

Se dobivajo vsakovrstna moderna sukna kamgarn, piquet lastink, adria, ševjo! itd., blaga iz avstrijskih in inozemskih tovarn ter gotove obleke, perilo vseh vrst in spadajoče priprave k paradnim oblekam za vsaki stan. Blago na meter in gotove obleke se prodajajo tako po ceni, da je z mojo trgovino nemogoča vsaka konkurenca.

Obleke vsake mode od 5 do 9 let K 5.40 in višje
: : : 9 15 8.50
: : : 15 dalje 15.—
vrhne suknje vsake mode 24.—
: : : za čisto duhovščino 28.—
blatce 5.—
Haveloke in sobne plašče 15 K n prej.

Za dame in gospece:
Haveloke 25 K
Sako in pelegrine 9.
V slučaju da se kaj ne dobi v zalogi po zahtevi, se izvrši točno po naročilu.

Razprodaja dežnikov!